Statens helsepersonellnemnd - HPN-2014-146

Myndighet	Statens helsepersonellnemnd - Vedtak.
Dato	2014-06-19
Doknr/publisert	HPN-2014-146
Stikkord	Suspensjon av autorisasjon som sykepleier. Bruk av narkotika og midler med lignende virkning og atferd uforenlig med yrkesutøvelsen. Stadfestet. Helsepersonelloven § 58.
Sammendrag	Saken gjaldt påvirkning av rusmidler på arbeid som ansvarlig sykepleier ved en anledning. Klageren hadde både før arbeidstid og på vakt inntatt vanedannende legemidler, herunder morfin. Legemidlene hadde hun fått rekvirert av lege eller kjøpt eller fått på reise i utlandet. I tillegg hadde klageren erkjent kjøp av fem tabletter morfin på gaten. Hun hadde også erkjent erverv og bruk av marihuana.
Saksgang	Saksnummer: 14/146
Parter	Klager: Født 1986. (Advokat B).
Forfatter	Hans Hugo Kristoffersen, Anne Marie Due, Marte Kvittum Tangen, Øystein Kilander, Ingunn Skre, Atle Larsen.

Saken gjelder: Klage over Statens helsetilsyns vedtak av 3. april 2014 om suspensjon av autorisasjon som sykepleier, jf. lov av 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 58.

Statens helsepersonellnemnd behandlet klagen i nemndmøte 19. juni 2014 og traff enstemmig følgende

VEDTAK:

Statens helsetilsyns vedtak av 3. april 2014 stadfestes.

Saksforholdet:

Klageren er utdannet ved Universitetet i U, og fikk autorisasjon som sykepleier den 16. januar 2012. Hun var ansatt ved V bo- og omsorgssenter i W kommune som sykepleier i 20 prosents stilling på tidspunktet for hendelsene som ligger til grunn for tilsynssak og suspensjon av hennes autorisasjon. I tillegg vikarierte hun som sykepleier ved X bo- og omsorgssenter og Y bo- og omsorgssenter. Klageren sa opp sin stilling i W kommune med fratreden 31. mars 2014.

Fylkesmannen i Z åpnet tilsynssak mot klageren på bakgrunn av melding i brev av 29. november 2013 fra W kommune. Saken gjaldt mistanke om tyveri av vanedannende legemidler fra V bo- og omsorgssenter og en hendelse på kveldsvakt den 26. november 2013 der klageren ble oppfattet som påvirket av rusmidler. Klagerens kollegaer kontaktet politiet da de observerte at klageren kjørte påvirket hjem etter denne kveldsvakten. Politiet oppsøkte klageren samme kveld, og hun avga da blodprøve for rustest.

A, ved V bo- og omsorgssenter anmeldte 27. november 2013 forholdet knyttet til svinn av legemidler til politiet. I anmeldelsen fremkommer det at klageren hadde ansvarsvakt den 26. november 2013. Hun ble av flere av kollegaene beskrevet som påvirket av rusmidler. Det fremkommer videre at arbeidsgiver har opplevd svinn av vanedannende legemidler ved tre sykehjem siden våren 2013, og at klageren skal ha arbeidet alle steder i denne perioden. Svinnet økte betydelig ved V bo- og omsorgssenter fra november 2013. Det var ikke svinn der før klageren begynte å arbeide der. Kontrollrutinene av legemiddelbeholdningen ble skjerpet etter at svinnet ble avdekket. Etter kveldsvakten den 26. november 2013 ble det funnet to ampuller med morfin hvor pakningen var åpnet og ampullene stukket hull på. Morfinbeholdningen var sist kontrollert samme dag på morgenen. Det ble videre i november 2013 registrert svinn av andre legemidler i gruppe A og B. Kollegaer skal ha observert at klageren ofte var inne på legemiddellageret. Hun skal også ha vært involvert i flere merkelige episoder, blant annet skal hun ved ett tilfelle i stedet for å kateterisere en pasient for urin, ha gitt vedkommende 0,5 ml morfin. Den andre halvdelen på 0,5 ml ble ikke kvittert som kassert, slik den skulle.

Klageren har vært i avhør hos politiet 3. desember 2013 og 15. januar 2014. Hun benekter i avhør beskyldningen om tyveri fra arbeidsplassen. Hun låner ofte ut nøkkelknippet til helse- og omsorgssenteret, og på dette knippet henger også nøklene til legemiddellageret. Noen ganger kan hun ha glemt nøkkelen i døra til legemiddellageret. I hektiske arbeidssituasjoner kan hun også ha glemt å kvittere ut medisiner.

Om sin bruk av vanedannende legemidler har klageren i avhør forklart at hun får disse rekviret av lege, blant annet på grunn av en ryggskade. Dette gjelder Neurontin, Paralgin forte, Sobril, Circadin og Imovane. Hun har videre erkjent å ha brukt OxyContin, OxyNorm og Nobligan, som hun har fått av sin mor eller kjøpt i utlandet. Klageren har også erkjent at hun i november 2013 kjøpte fem morfintabletter på gaten, og at hun røyker marihuana innimellom, anslagsvis tre til fire ganger i uken. Blodprøve tatt av klageren den 26. november 2013 viser at klagerens inntak av Rivotril ville tilsvare 1,2 promille alkohol i blodet. Da klageren ble konfrontert med analyseresultatet i avhør erkjente hun inntak av Rivotril før kveldsvakten den 26. november 2013. Hun erkjente i tillegg inntak av sine vanlige kveldsmedisiner, en Tramadol 100 mg og en av de fem morfintablettene hun nylig hadde kjøpt på gaten. Klageren erkjente å ha kjørt bil påvirket av rusmidler.

Politisaken er fortsatt under etterforskning.

Fylkesmannen i Z oversendte 27. februar 2014 saken til Statens helsetilsyn for vurdering av administrativ reaksjon mot klageren.

Klagerens autorisasjon som sykepleier ble suspendert ved Statens helsetilsyns vedtak av 3. april 2014. Statens helsetilsyn kom til at det er grunn til å tro at klageren har et misbruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning som gjør henne uegnet til å utøve yrket som sykepleier forsvarlig, at hun har utvist en atferd uforelig med yrkesutøvelse som sykepleier og at hun må anses å være til fare for sikkerheten i helsetjenesten, jf. helsepersonelloven § 58.

Vedtaket ble påklaget ved advokat B i brev av 2. mai 2014. Statens helsetilsyn vurderte saken på nytt, men kom til at det ikke fremkom nye opplysninger i klageomgangen som ga grunn til å vurdere saken annerledes, og opprettholdt vedtak om suspensjon av klagerens autorisasjon. Saken ble 21. mai 2014 oversendt Statens helsepersonellnemnd for klagebehandling.

Statens helsetilsyn legger til grunn at klageren har et alvorlig rusmiddelmisbruk. Hun var påvirket av rusmidler på arbeid den 26. november 2013. Klageren bruker vanedannende legemidler hun får rekvirert av lege, i tillegg til legemidler hun skaffer seg ulovlig på ulike måter. Hun har også erkjent at hun røyker marihuana.

Det foreligger videre grunn til å tro at klageren står bak svinnet av vanedannende legemidler på arbeidsplassen. Dette forhold sammen med kjøring i ruspåvirket tilstand, kjøp av illegale legemidler og narkotika på gaten, er med på å svekke tilliten til klageren som sykepleier.

Klagerens misbruk av narkotiske legemidler er et så alvorlig forhold at hun må anses å være til fare for sikkerheten i helsetjenesten.

I oversendelsen til nemnda viser Statens helsetilsyn til at det erfaringsmessig tar lang tid å komme ut av et rusmiddelmisbruk, og at faren for tilbakefall er stor.

Klageren viser til at rettsikkerhetshensyn ble satt til side da Statens helsetilsyn ikke ga en kort fristutsettelse for bemerkninger til forhåndsvarselet.

Hun har kun ved noen få tilfeller brukt legemidler utover det som er rekvirert av fastlegen. Dette har ikke vært jevnlig slik Statens helsetilsyn synes å legge til grunn. Hun erkjenner røyking av marihuana i sin bolig, men benekter å ha vært påvirket av dette under utøvelse av yrket. Bruken av illegale stoffer har forøvrig skjedd i en begrenset periode.

Arbeidsgiver har aldri oppfattet at klageren har vært påvirket av rusmidler før hendelsen den 26. november 2013. Det var først mot slutten av vakten hun ble oppfattet som påvirket. Hun viser blant annet til telefonstamtalen med avdelingsleder kl. 20.30 hvor hun ikke reagerer på klagerens atferd. Klageren tok sine faste medisiner mellom kl. 21.00 og 22.00 på tom mage. Det kan ha medført at hun reagerte sterkere enn vanlig. Under den kliniske undersøkelsen av klageren på legevakten samme kveld var legen usikker på om klageren var påvirket.

Et midlertidig og begrenset rusmiddelmisbruk er ikke tilstrekkelig til å fastslå uegnethet. Klagerens misbruk har vært knyttet til smerter og en vanskelig livssituasjon. Rusmiddelmisbruket har for øvrig opphørt. Klageren har ikke røkt marihuana siden november 2013, og har forøvrig sluttet med alle andre illegale stoffer.

Klageren har benektet enhver befatning med tyveri av legemidler, og hun er heller ikke dømt for forholdet. Hun har vist til at det ikke var kontroll med legemidler i gruppe A, så hun forstår ikke hvordan svinn ble registrert. Hun var ikke på legemiddellageret ofte slik det er påstått, og hun har heller ikke lånt bort nøkkelknippet ofte.

I den ene «merkelige»episoden det er vist til, var det grunnlag for å gi pasienten morfin på grunn av smerter.

Promillekjøringen den 26. november 2013 samt kjøp/bruk av illegale stoffer på fritiden bør ligge utenfor helsemyndighetenes tilsynsansvar.

Det foreligger ikke fare for sikkerheten i helsetjenesten. Farevurderingen skal knyttes til fremtidige pasienter. Klageren vil dokumentere rusfrihet i forbindelse med videre arbeid. Hun er villig til å avgi jevnlige urinprøver og delta på kurs eller motta veiledning eventuelt terapi.

Statens helsepersonellnemnds vurdering:

Nemnda har vurdert om vilkårene for å suspendere klagerens autorisasjon som sykepleier er oppfylt, jf. helsepersonelloven § 58.

Det avgjørende for nemndas vurdering er om det er grunn til å tro at klageren er uegnet til å utøve sykepleieryrket forsvarlig på grunn av «bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning» og «atferd uforenlig med yrkesutøvelsen», slik at vilkårene for tilbakekall er oppfylt, jf. helsepersonelloven § 57.

Beviskravet for å suspendere klagerens autorisasjon som sykepleier, er ikke like strengt som ved tilbakekall av autorisasjon etter helsepersonelloven § 57. Det er tilstrekkelig at det er grunn til å tro at vilkårene for tilbakekall av autorisasjonen er oppfylt.

Det er ikke bestridt at klageren var påvirket av rusmidler på arbeid som ansvarlig sykepleier den 26. november 2013. I politiavhør har hun erkjent at hun inntok Rivotril på formiddagen før hun skulle på arbeid, i tillegg til en morfintablett. Blodprøve tatt samme kveld viste at klagerens inntak av Rivotril ville tilsvare 1,2 promille alkohol i blodet. På kveldsvakten inntok hun de faste legemidlene hun fikk rekvirert av lege, herunder flere vanedannende legemidler, i tillegg til en tablett Tramadol retard 100 mg.

Klageren har videre i politiavhør erkjent at hun har brukt vanedannende legemidler som hun ikke har fått rekvirert av lege. Dette er legemidler hun har kjøpt eller fått når hun har vært på reise i utlandet. I tillegg har klageren erkjent at hun kjøpte fem tabletter morfin på gaten. Hun har også erkjent erverv og bruk av marihuana.

Nemnda finner at det er grunn til å tro at klageren har et rusmiddelmisbruk. I tillegg til vanedannende legemidler klageren har fått rekvirert av lege, har hun på ulovlig vis skaffet seg og inntatt ulike legemidler i gruppe A og B. Hun har også kjøpt og brukt narkotika. Klageren har videre opptrådt ruspåvirket på arbeid, og har også kjørt bil i ruspåvirket tilstand. Samlet indikerer alle de nevnte forhold et misbruk av rusmidler.

Klageren har anført at hun har hatt et begrenset og midlertidig rusmiddelmisbruk knyttet til en vanskelig livssituasjon, men at dette nå er tilbakelagt. Nemnda vurderer dette annerledes.

Nemnda viser til at det erfaringsmessig tar lang tid å komme ut av et rusmiddelmisbruk og igjen bli skikket for yrket. Der det er påvist et rusmiddelmisbruk vil det normalt kreves en langvarig og omfattende dokumentasjon for at misbruket har opphørt før vedkommende igjen kan anses skikket til å inneha autorisasjon. Lengden beror på en helhetsvurdering, men vanligvis kreves det i henhold til praksis en sammenhengende periode på minst to år. Det samme fremgår av Statens helsetilsyns rundskriv IK-1/2009. Klageren har ikke fremlagt analyseresultater fra rusmiddeltesting i urinprøver eller dokumentasjon på gjennomført behandling for sitt rusmiddelmisbruk

Nemnda finner at det er grunn til å tro at klageren er uegnet til å utøve yrket som sykepleier forsvarlig på grunn av bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning, jf. helsepersonelloven § 57.

Nemnda finner videre etter en samlet vurdering grunn til å tro at klageren står bak svinnet av legemidler fra legemiddellageret hos klagerens arbeidsgiver.

Nemnda viser til at det er avdekket svinn ved alle de tre sykehjemmene klageren har arbeidet. Det var ikke svinn ved V bo- og omorgssenter før klageren begynte å arbeide der. Etter at det var avdekket svinn ble kontrollrutinene skjerpet, og det fremgår i anmeldelsen at det ble avdekket uregelmessigheter ved to morfinampuller den 26. november 2013, på et tidspunkt der klageren hadde ansvarsvakt og tilgang til legemiddellageret. Det fremgår forøvrig av anmeldelsen at klageren har vært på arbeid i de tidsrommene legemidler ble stjålet. Kollegaer har også gitt tilbakemelding om at klageren ofte har befunnet seg inne på legemiddellageret. Hun skal videre ha gitt en pasient 0,5 mg morfin, og hvor den halvdelen som ble igjen, ikke er kvittert som kassert slik den skal. Nemnda vektlegger i den samlede bevisvurderingen også det forhold at flere av de legemidlene som er stjålet, er samme legemidler som de klageren har erkjent å ha inntatt, og at hun har vært ruspåvirket på arbeidet.

Yrket som sykepleier krever stor grad av allmenn tillit. Det stilles derfor strenge krav til den enkelte sykepleiers etiske holdninger og atferd. Nemnda ser alvorlig på de forhold som er avdekket, og finner at tilliten til klageren ved disse handlingene er svekket i betydelig grad. Klageren hadde som sykepleier tilgang til legemiddellageret. Hvis hun har utnyttet denne tilgangen til å skaffe seg vanedannende legemidler til eget bruk så er det et betydelig avvik fra de krav som må stilles til en autorisert sykepleier.

Det svekker også tilliten til klagerens som sykepleier at hun har erkjent å ha kjørt i ruspåvirket tilstand og at hun har kjøpt illegale legemidler og narkotika på gaten. Det forhold at klageren som sykepleier med ansvar for å håndtere legemidler på arbeidsplassen, har kjørt bil påvirket av vanedannende legemidler samt trolig skaffet seg slike legemidler på ulovlig vis, svekker etter nemndas vurdering tilliten til henne som sykepleier og til helse- og omsorgstjenesten, selv om det har skjedd på fritiden.

Nemnda finner at det er grunn til å tro at klageren er uegnet til å utøve yrket som sykepleier forsvarlig på grunn av atferd uforenlig med yrkesutøvelsen, jf. helsepersonelloven § 57.

Det fremgår av helsepersonelloven § 58 at det ikke er tilstrekkelig for å berettige suspensjon av autorisasjon som sykepleier at det er grunn til å tro at tilbakekallsgrunn foreligger etter helsepersonelloven § 57. Det stilles også krav til at helsepersonellet må anses å være til fare for sikkerheten i helsetjenesten.

Misbruk av rusmidler utgjør en betydelig fare for kvaliteten og sikkerheten i helsetjenesten. Rusmidler påvirker funksjoner som konsentrasjonsevne, hukommelse, konsekvensanalyse og innlæringsevne, og kan nedsette koordinasjons- og reaksjonsevnen. Klageren har vært ruspåvirket i forbindelse med yrkesutøvelsen. Dette forhold tilsier at rusmiddelmisbruket er av en slik art og grad at det kan være egnet til å utgjøre en fare for pasientsikkerheten. Klageren har forøvrig, som det fremgår foran, ikke dokumentert rusfrihet ved å fremlegge prøvesvar fra rusmiddelanalyser. Et misbruk som ikke kan anses å være opphørt, er egnet til å utgjøre en betydelig fare for pasientsikkerheten.

Nemnda har kommet til at klageren må anses å være til fare for sikkerheten i helsetjenesten.

Vilkårene for å suspendere klagerens autorisasjon som sykepleier er oppfylt, jf. helsepersonelloven § 58.

Suspensjon av klagerens autorisasjon som sykepleier anses ikke å være et uforholdsmessig inngrep i denne saken. Ved vurderingen av om autorisasjonen skal suspenderes er det sikkerhet for pasienter, kvalitet i helsetjenesten samt tillit til helsepersonell og helsetjeneste som er det sentrale, og ikke hensynet til det enkelte helsepersonell, jf. helsepersonelloven § 1 med merknader.

Nemnda har kommet til at det er nødvendig å suspendere klagerens autorisasjon som sykepleier, i påvente av ytterligere utredning av saken og endelig behandling i Statens helsetilsyn.

Klagen har ikke ført frem, og det påklagede vedtaket stadfestes.